

Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun bağlayıcı niteliği haiz 30.4.1965 gün ve 1965/46-45 sayılı kararı ile 3 üncü Dairenin 7.11.1967 gün ve 1967/519-504 sayılı kararının da aynı düşüncüyü teyit ettiği cihetle,

353 sayılı kanunun 10/D uncu maddesinin Anayasaya aykırılığına dair iddianın gayri ciddi bulunduğuna... karar verilmiştir.

(3. D. 28.5.1970 Es. 315 Ka. 333)

Suçun askerî mahalde cereyan etmesi, askerlik şubesinde görevli olan sanık ve mağdurenin 353 Sayılı Kanunun 10/C maddesi uyarınca asker kişi sayılmaları ve kamu davasına konu edilen maddelerin (T.C.K.266, 159/3) aynı Kanunun 11/B maddesinde belirtilmiş olması karşısında; davanın askerî mahkeme- de görülmesi ve hükme bağlanması gerekirken, görevsizlik kararıyla adliye mahkemesine intikali yasaya aykırıdır.

(1.D. 6.4.1988 Es:314, Ka:309)

Askerî makamlarca tutuklanmaları sebebiyle, As.Y.U.K.nun 10/F maddesine göre asker kişi sayılan sanıkların bulundukları askerî cezaevi, Adalet Bakanlığına bağlı özel tip cezaevine dönüştürülerek Cumhuriyet savcılığına bağlan- dığına göre; buradaki tutukluları asker kişi saymaya imkân kalmadığından ve sanıklara yüklenen suç da T.C.K.na mümas bulunduğundan, askerî mahkemenin görevli olmadığına düşünülmemesi yolsuzdur.

(Drl.Krl. 9.2.1989 Es:73, Ka:46)

Astsubay olan sanığın silâhında dikkatsizliği sonucu aynı evde birlikte kaldıkları astsubay arkadaşını yaralaması eylemi, As.C.K.nun 146 ncı maddesinde yer alan askerî bir suçtur. Suç yerinin sivil mahal olması, bu suçun askerî suç niteliğini ortadan kaldırmaz.

Eylemi TCK.nun 459 ncu maddesine mümas bulan ve şikâyet yokluğu sebebiyle düşme kararı veren yerel mahkeme hükmünde bu bakımdan isabet görülmemiştir.

(5.D. 4.11.1987 Es:684, Ka:675)

Jandarmanın adlî ve idarî görevi nedeniyle işlediği emniyeti suiistimal suçunun yargılaması, askerî mahkemelerin görevi dışında olup; adliye mahkemelerine aittir.

(1.D. 25.11.1987 Es:717, Ka:707)

As.C.K.nun 146 ncı maddesinde yazılı suç, her ne kadar cezası T.C.K.unda tayin edilmiş olsa bile, askerî suç niteliğinde olduğundan; sanığın terhis edilmiş olması, askerî mahkemenin görevini sona erdiremez.

(Drl.Krl. 3.12.1987 Es:189 Ka:)

(1.D. 14.2.1990 Es:116, Ka:108)

-1-

Sanığın işlediği zina suçuna bakmağa askerî mahkemeler görevli değildir.

(Drl.Krl. 11.5.1989 Es:115, Ka:130)

(3.D. 14.2.1989 Es:85, Ka:71)

Sanığın her ne kadar askerî mahal dışına çıkarak ateş ettiği sabit ise de; suçun görevi nedeniyle işlenmiş olması karşısında, askerî yargının görevli olduğu kabul edilmiştir.

(Drl.Krl. 22.12.1989 Es:265, Ka:266)

Sanığın kimliğini gösterdikten sonra astsubay olduğunu öğrendiği Üstü K. E.ya "Ne yapalım astsubay isen benim de albayım var, seni S.K.eder." sözleriyle hakaret ettiği sabit olup; yargılama görevi askerî yargıya aittir.

(1.D. 2.5.1990 Es:291, Ka:280)

Özel firmalardan yılbaşı piyangosu için hediye olarak temin edilen fritöz mikser, radyo v.s.nin alınması eylemi, memuriyet nüfuzunu kötüye kullanma olarak kabul edilerek hüküm tesis edildiği görülmekte ise de; jandarma görevlisi sanık ile mağdurlar arasındaki hukukî ilişkinin mahiyeti nazara alındığında, askerî suça vücut vermiyeceğinin, yargılama görevinin ise adliye mahkemelerine ait olacağının düşünülmemesi usule aykırı görülmüştür.

(2.D. 2.5.1990 Es:277, Ka:270)

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan F.S.E.K.na uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak sitemiz yönetiminin açık izni olmaksızın dosyanın tamamı başka bir mecrava kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

davaya bakmağa görevli mahkemelerin sanıkların Türkiye'deki ikametgâhları Adliye Mahkemeleri olduğundan Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Askeri Mahkemesinin görevsiz bulunduğuna mütedair kararı yerinde olduğu gibi,

Askeri Savcının ayrı bir dava sanığının durumu ile tutuklu sanık Yılmaz Kurtuluşun durumunu kıyaslayarak tahliyesine karar verilmesi gerektiği görüşüyle bu hususta Askeri Yargıtaydan görüş ve hükmün bozulması istenmiş ise de;

Tutuklu sanıkla başka bir dava sanığının durumunun bu dava dosyası kapsamında incelenmesinin gerekmiyeceği, Anayasanın 19 ncü maddesi 353 sayılı Kanunun 71. maddesiyle CMUK. nun 104 ve müteakip maddelerinde şartları belirtilip, indî ve keyfî olmamak kaydıyla hâkimin takdirine bağlı olan tutuklama, tahliye konularında, mahkemeleri ve hâkimleeri bağlayıcı tarzda görüş isteminin, buna bağlı surette görüş bildirmenin, yasal dayanağı bulunmayıp Askeri Yargıtay Kanununa aykırı bulunması nedeniyle,

Askeri Savcının temyiz sebeplerinin 353 sayılı As. Mah. Krlş. ve Yrg. Us. K. nun 217/2. maddesi uyarınca REDDİYLE,

Usul ve Kanuna uygun bulunan hükmün ONANMASINA,
4.12.1985 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

(1. D. 4.12.1985 E. 288 K. 273)

Asayiş olayları ile ilgili emirlerin askerî vazifenin dışında, jandarmasının adlî ve idarî görevleri içinde düşünülmesi gerekir.

(3.D. 7.1.1986 Es:22, Ka:4)

Karakol komutanı sanık astsubayın, sivil şahıslardan para toplaması eylemi, askerî görevi ile ilgili olmayıp, mülkî görevi ile bağlantılı bulunduğu d. tesis edilen görevsizlik kararı isabetlidir.

(3.D. 25.3.1986 Es:105, Ka:85)

Askerî mahal kavramının açık bir tarifine rastlanılmamakla beraber; İç Hizmet Kanununun 12, 51 ve 100 ncü maddeleri ile müstekâr Askerî Yargıtay İçtihatlarında askerlerin eğitim, konaklama ve barınmalarına ayrılan yerlerin, başka bir deyişle eğitim, öğretim, tatbikat gibi görevleri yaptıkları, barındıkları ve konakladıkları yerlerin askerî mahal olarak kabul edildiği görülmektedir. Bunlar da, İç Hizmet Kanununun 12 nci maddesinde sayılan kış'a, karargâh, askerî kurum (Askerî hastane, okul, orduevi, dikimevi, askerî fabrika, askerlik şubesi, ikmal merkezi, depo) gibi askerî tesis ve teşkillerdir.

İç Hizmet Kanununun 51 nci maddesinde açıkça; askerlerin barındığı ve hizmet gördüğü kışla, karargâh ve askerî kurumlar ile Deniz Kuvvetleri teşkilâtında bulunan gemiler gibi askerî tesislerin askerî kışla olduğunu belirttikten sonra, 100 ncü maddesinde orduevleri, askerî gazinolar ve kışla gazinolarının askerî bina oldukları, askerî mahal vasıf ve mahiyetini de haiz oldukları belirtilmektedir.

Askerî Yargıtay 2 nci Dairesi 20.6.1968 tarih ve 68/527-531 Sayılı İçtihatında, askerî uçakla kaçakçılık yapılması olayında uçağı askerî mahal olarak kabul etmemiştir.

Sonuç olarak; askerlerin eğitim, öğretim, tatbikat yapmadıkları, barınıp, konaklamadıkları yerlerin, bunlar askerî mahaller içinde bulunsalar dahi, askerî mahal olarak kabulü mümkün değildir.

(1.D. 25.2.1987 Es:107, Ka:94)

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan F.S.E.K.na uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak sitemiz yönetiminin açık izni olmaksızın dosyanın tamamı başka bir mecrava kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

Askerî şahıslarla sivil şahısların As. C. K. nun T. C. K. nuna atfen cezalandırıldığı fiilleri müşterek veya murtabitan işlemiş olmaları halinde mercii muhakemeleri askerî mahkemelerdir

(1. D. 23.8.1946 Es. 2662 Ka. 3387)

Yabancı bir devlete ait eşyayı çalan sanıkların, bu eşyanın muhafazasına memur askerlerle, bunların fiiline iştirak eden sivilerden ibaret olması halinde, fiilleri As. C. K. nun 131 nci maddesine uyan asker sanıkların bu suçuna iştirak eden sivil sanıkların da askerî mahkemece yargılanmaları ve bu hüküm gereğince cezalandırılmalarında bir isabetsizlik yoktur.

(1. D. 23.9.1946 Es. 3343 Ka. 3382)

Asli failin asker ve işlediği suçunda, askerî bir suç olması halinde, o suçta iştiraki bulunan sivil kişilerin de askerî yargıya tabi olmaları gerekir.

(1. D. 6.11.1961 Es. 816 Ka. 1930)

Sivil şahısların, askerî şahısların As. C. K. nun 132 nci maddesinde yazılı suçlarına, asli veya fer'i fail olarak iştirakleri halinde, 353 sayılı K. nun 12 nci maddesi gereğince yargılamalarının askerî mahkemede yapılması gerekir.

(1. D. 2.2.1970 Es. 49 Ka. 48)

Sanıklardan sivil şahıs İ. B. nin er O. B. ile müştereken işlediği suç Askerî Ceza Kanununda yazılı olduğuna göre, 353 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince, askerî mahkemede muhakeme edilmesi gerekir.

(3. D. 18.5.1971 Es. 158 Ka. 209)

353 Sayılı Kanunun 12 nci maddesi metninde geçen "bir suçun müştereken işlenmesi" halinin, iştirak hükümlerini de içine alan ve fakat daha geniş ve şumüllü bir mâna ifade eden, irtibatı da tazammun edecek nitelikte, kanunlarımızdaki bazı istilahlarda olduğu gibi teknik anlamda değil de birlikte ve beraberce anlamında kanaat ve sonucuna varıldığından; T.C.G.Tınaztepe Gemisi ile Aygaz-3 Gemisinin çarpışarak ölüm ve yaralanmalara sebep olunan olayda, Aygaz-3 Gemisinin Kaptanının sivil şahıs olduğu ve olayın müşterek işlenmiş olduğu kabul edilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken..

(3.D. 25.2.1986 Es:12, Ka:46)

As.C.K.nun 152 nci maddesinde yazılı suçu asker kişi ile birlikte işleyen sivil kişinin de 353 Sayılı Kanunun 12 nci maddesi hükmü muvacehesinde, askerî mahkemede yargılanması gerekir.

(3.D. 16.2.1988 Es:7, Ka:109)

Sanığın yönetimindeki askerî tır aracı ile sivil şahıs yönetimindeki minibüsün karayolunda çarpışması sonucu, askerî aracın mühimce hasara uğraması ve minibüste bulunan bir yolcunun ölmesi nedeni ile sanık hakkında, As. C.K.nun 137 T.C.K.nun 455/1 nci maddelerini ihlâlden ayrı ayrı açılan kamu davalarının birleştirilerek yapılan yargılaması sonucunda, Askerî Mahkemenin, suça katılan diğer sanık ile zarar gören kişinin sivil şahıs olmalarını, olayın meydana geliş yerini ve suçun niteliğini dikkate alarak, T.C.K.nun 79 ile 353 Sayılı Kanunun 12 nci maddelerini gözetmek suretiyle, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle verdiği görevsizlik kararında kanuna aykırılık görülmemiştir.

(1.D. 21.3.1990 Es:215, Ka:200)

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan F.S.E.K.na uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak sitemiz yönetiminin açık izni olmaksızın dosyanın tamamı başka bir mecrava kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

Ordu malı erzakı çalan sivil şahısların yargılanma yeri adlî yargı olup; askerî mahkemece As.C.K.nun 131 nci maddesi uyarınca cezalandırılmaları kanuna aykırıdır.

(3.D. 26.1.1988 Es:78, Ka:64)

Maliye Bakanlığı kuruluş ve kadrosunda yer alan saymanlıkta görevli sanığa yüklenen suçun, 353 Sayılı Kanunun 11 nci maddesinde sayılan suçlardan bulunmaması ve söz konusu suçun asker kişilerle müştereken işlenmemiş olması karşısında; askerî mahkemenin görevli olmadığı düşünülmeden hüküm tesisi kanuna aykırıdır.

(3.D. 16.2.1988 Es:128, Ka:113)

Askerî mahal olan askerlik şubesinde askerî hizmete ilişkin bir iş nedeniyle, askerlik şubesi başkanına müessir fiil ika eden sivil şahsın yargılanma yeri, 353 Sayılı Kanunun 11/B maddesi muvacehesinde askerî mahkemedir.

(1.D. 21.12.1988 Es:791, Ka:780)

Sanıklar Polis Memuru İ.A., Gümrük Muhafaza Memuru N.T.ve Gümrük Muayene Memuru S.K.nın asker kişi olmadıkları açıktır. Asker kişi olmayanların askerî mahkemelerde hangi suçlar nedeniyle yargılanacakları, 353 Sayılı Kanunun 11 nci maddesinde sayılmış bulunmaktadır. Sanıklara yüklenen suç, bu maddede yazılı suçlardan olmadığı gibi; asker kişilerle önceden anlaşarak aynı Kanunun 12 nci maddesinde öngörüldüğü şekilde müştereken suç işleme halleri de bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle, her üç sanığa da yüklenen suç nedeniyle görevli yargı yeri adlî yargı iken, görevsizlik kararı yerine esasa girilerek mahkûmiyetleri cihetine gidilmiş olması kanuna aykırıdır. 7

Mahkeme, iddianamede gösterilen olayları değerlendirdikten sonra, sabit görülen olaylara hangi kanun maddesinin uygulanacağını serbestçe tayin ve takdir eder. Bunun için, öncelikle dava konusu eylemin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Dava açılır açılmaz ve henüz sanıkların sorguları bitmeden, suç vasfının değişmesi ihtimalinden söz ederek, bir kısım sanıklar hakkında görevsizlik kararı verilmesi delillerin parçalanmasına, geç toplanmasına ve adaletin geç ve yanlış tecellisine sebep olabilecektir. 353 Sayılı Kanunun görevle ilgili hükümlerine, özellikle 13 ncü maddesine uygun düşmeyen bu görevsizlik kararının bozulmasına karar verildi.

(1.D. 10.12.1986 Es:248, Ka:249)

mez. Aksi kabul edildiğinde, yakalanıp sevk edilen erlerin ve muhafızlarının sevk muhturalarında dahil bircümle masraflarının, daha da genişletilerek takip vesair suretle yakalandıktan sonra yedirme, barındırma, yollama gibi her türlü masrafların yapıldığı her nevi suç sanıklarındanda, kendilerine yapılan tüm masrafların tazminine karar verilmesi gerekecektir ki oda kanuna ve bugüne kadar ki uygulamalara ters düşmektedir.

Zira; 1111 sayılı Askerlik Kanunu 49 ncu maddesiyle jandarma ile sevk edilmeyi, 79 ncu maddesiyle de izin tecavüzün veya firarda olanların yakalandıklarında nezaret altında kıtalarına sevk edileceklerini hükme bağlamakla, esasen bu gibi birçok faaliyet ve onların gerekli masraflarını karşılamayı devletin asli görevleri arasına almış bulunduğundan, giderlerin ayrıca tazminin tahsili cihetine gidilmesi düşünülemez.

Açıklanan nedenlerle sanığın muhafaza altında kıtasına getirip teslim etmiş bulunan jandarma erlerine verilen 400 liralık iâşe bedelinin sanıktan tazmin olunmasına karar verilmesinde isabet görülememiştir.

(DrI. Krl. 4.11.1982 E: 215 K: 214)

T.S.K.İç Hizmet Kanununun 100 ncü maddesinde ordu evleri ve askerî gazinoların askerî bina oldukları ve askerî mahal vasıf ve mahiyetinde bulundukları belirtilmiş, 101 nci maddesinde de sermayelerinin işletme gelirleri, üye aidatı ve teberrülar yanında M.S.B.lığı Bütçesinden konulacak ödenekten oluşacağı açıklanmış bulunmaktadır. Sermayede M.S.B.lığının katkısının mevcudiyeti nedeniyle, meydana gelen hasarın hazine zararı vasıf ve mahiyetinde bulunduğunu kabulde zaruret görüldüğünden, bu husustaki temyiz sebebinde isabet görülmemiştir.

(1.D. 4.2.1987 Es:78, Ka:65)

Hazine zararlarının, her zaman hukuk mahkemelerinde takibi mümkün olduğundan, sanık tarafından sebebiyet verilen hazine zararının iddianameye yazılmamış veya esas hakkında mütalâada ileri sürülmemiş olması nedeniyle, mahkemece de hazine zararına hükmedilmemesi, bozma nedeni olarak kabul edilemez.

(4.D. 14.4.1987 Es:248, Ka:233)

Gerek hukukî olsun ve gerekse cezaî olsun sorumluluktan bahsedebilmek için, hasıl olan sonuç ile eylem arasında mutlaka doğrudan illiyet bağının varlığı zorunludur. İlliyet bağından bahsedebilmek için ise, araya başkaca etkenler girmeden eylemin vaki sonucu doğuracak nitelikte olması gereklidir. Tedbirsizlik sonucu ölüme sebebiyet vermek şeklinde tecelli eden olayda, sanığa yüklenen memuriyet görevini ihmal eylemi, karakol komutanı odasında sandıkta muhafaza edilen mermileri kilit altında bulundurmamaktan ibarettir. Bu ihmalî davranış ile vukua gelen ölüm olayı arasında hukukî sorumluluğu gerektirecek doğrudan illiyet ilişkisi bulunmadığından, sanık hakkında manevî tazminata hükmedilmesi isabetli değildir.

(3.D. 13.10.1987 Es:528, Ka:505)

Sanıkların sebebiyet verdikleri zararlar ayrı ayrı tespit edildiğine göre herbiri için ayrı ayrı ödetme kararı verilmesi gerekirken, zararın tamamının sanıklardan müştereken ve müteselsilen tazminine karar verilmesi kanuna aykırıdır.

(1.D. 18.11.1987 Es:678, Ka:689)

Türk Silâhlı Kuvvetleri ile ilgili gizli bilgileri ihtiva eden serilerden bir tanesinin kaybolması nedeniyle, tüm serinin imhası gereken bir olayda, meydana gelen zarar ile eylem arasında uygun neden-sonuç bağı bulunduğundan, sanığın zararın tamamından sorumlu tutulması gerekir.

(Drl.Krl. 17.12.1987 Es:221, Ka:204)

Borçlar Kanununun 44/2 nci maddesi "Eğer zarar kasten veya ağır bir ihmâl veya tedbirsizlikle yapılmamış olduğu ve tazmini de borçluyu müzayakaya maruz bıraktığı takdirde, hâkim, hakkaniyete tevfikan zarar ve ziyanı tenkis edebilir" hükmünü ihtiva etmektedir.

Sanığın ödemesi gereken miktar, altıyüzbin lira para cezası yanında, bir buçuk milyon liradan fazla hazine zararı ve nisbî harçtır. Buna faiz de eklendiği takdirde, miktarın daha fazlaya baliğ olacağı ve bu miktarın tamamını

ödediği takdirde müzayaka haline düşeceğini iddia eden sanığın, ağır ihmali ve tedbirsizliğinin de bulunmadığı anlaşıldığına, sanık yüzde yüz kusurlu olsa dahi, bu hal onun mutlak surette ağır kusurlu olduğunu göstermeyeceğine göre; zararın kasten veya ağır bir ihmâl veya tedbirsizlikle ika edilmiş olup olmadığı ve tazmininin sanığı müzayakaya maruz bırakıp bırakmayacağı araştırılmadan ve varılacak sonuca göre zarar ve ziyanın hakkaniyete tevfikan tenkisi düşünülmeden sanığın zararın tamamından sorumlu tutulması yasaya aykırıdır.

(5 D. 7.3.1990 Es:160 Ka:147)

(Drl.Krl. 17.3.1988 Es:47, Ka:29)

Askerî Kantinlerin sermayelerinde Devlet katkısı bulunmadığından, Hazine ile ilişkisi bulunmayan kantin açıklarının 353 Sayılı Kanunun 16 ncı maddesine göre askerî savcılar tarafından kovuşturulması ve dava edilmesinin mümkün olmadığı gözönünde tutularak; kantin açığına sebebiyet veren sanık hakkında kantin açığı saklı tutulmak suretiyle T.C.K.nun 230/1 nci maddesine göre tesis edilen hükümde herhangi bir isabetsizlik görülmemiştir.

(1.D. 16.11.1988 Es:702, Ka:693)

Şartları varsa, Borçlar Kanununun 44/2 nci maddesi, T.C.K.nun 230 ncu maddesinde ifadesini bulan görevi ihmal suçlarında da uygulanabileceğinden; söz konusu maddenin kasıtlı suçlarda uygulanamayacağına ilişkin direnme hükmünde isabet görülmemiştir.

(Drl.Krl. 23.3.1989 Es:88, Ka:81)

As.C.K.nun 131 nci maddesine göre tazminata hükmedilirken, sanıklardan müteselsilen tahsiline karar verilen tazminatın ayrıca "eşit" olarak alınmasına da karar verilmesi, Borçlar Kanununun 50 nci maddesine aykırıdır.

(3.D. 26.12.1989 Es:373, Ka:526)

"Bu sayfada yer alan yazıların telif hakkı, www.askerihukuk.net internet sitesine aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan F.S.E.K.na uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak sitemiz yönetiminin açık izni olmaksızın dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

Mahkemece sanığın terhis edilip edilmediği araştırılmadan ve terhis edildiği kesin olarak saptanmadan, mücerret "sevk pusulasındaki sevk tarihine göre terhis edilmesi gerekir" şeklinde bir varsayımdan hareketle sanık hakkında görevsizlik kararı verilmesi kanuna aykırıdır.

(Drl.Krl. 26.11.1987 Es:189, Ka:185)
(Drl.Krl. 31.5.1990 Es:36, ka:80)

Hüküm tarihinde terhis edilmiş olan ve ölüme sebebiyet vermek suçu As.C. K.nun 146 ncı maddesinde yazılı silâh ve cephanesine dikkatsizlikten neş'et etmeyip, sırf tabiplik mesleğindeki kusurlu hareketinden tevellüt eden sanık Tbp.Atğm.hakkında, 353 Sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince adlî yargının görevli olduğu düşünülmeden askerî mahkemece hüküm tesisi kanuna aykırıdır.

(3.D. 12.1.1988 Es:13, Ka:5)

Sanığa yüklenen tedbirsizlik ve dikkatsizlikle yaralanmaya sebebiyet vermek suçu, silâh ve cephanesine dikkatsizlikten doğmadığına göre; terhis edilen sanığın davasına 353 Sayılı Kanunun 17 nci maddesi uyarınca adlî yargıda bakılması gerekir.

(3.D. 19.1.1988 Es:59, Ka:46)

Sanığın işlediği 2871 Sayılı Kanuna aykırı davranmak suçu, askerî suç niteliğinde olmayıp askerî bir suça bağlı bulunmadığından ve sanığın emekliye ayrılmasıyla da askerî mahkemede yargılanmasını gerektiren ilgi kesilmiş olduğundan,askerî mahkemenin görevsizlik kararı almış olmasında da bir yanlışlık bulunmamaktadır.

(1.D. 13.4.1988 Es:346, Ka:339)

353 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin «askeri mahkemelerde yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesi daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakmak görevini değiştirmez. Ancak işlenen askeri bir suç değilse veya askeri bir suça bağlı bulunmuyorsa soruşturmaya başlanmış olsa dahi askeri mahkemenin görevi sona erer» biçimindeki sözüne göre, askeri mahkemede yargılamayı gerektiren ilginin kesilmesi halinde, açılmış bulunan bir davaya askeri mahkemelerin devamı, ancak suçun askeri bir suç olması veya askeri bir suça bağlı olması ile mümkün olabilecektir.

Suç konusu olaydan sanık (S.P.) nun emekli kurmay albay olduğu, İstanbul, Ankara ve Eskişehir Orduvevlerine giderek kendisini tugay komutanı olarak tanıttığı ve emekli bir subayın dul eşini kendi eşi gibi göstererek, beraberce Orduvevlerine kalmak suretiyle zina suçunu işlediğinin belirlenmesi nedeniyle, sanığa yüklenen (zina) suç ile (memura yalan beyanda bulunmak) suçlarının askeri bir suç olmadığı gibi, askeri bir suçlada ilgili olmaması karşısında, emekli olmasından dolayı askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin kesilmesi ile askeri mahkemenin davaya bakma görevi sona erdiğinden davaya umumi mahkemelerde devam edilmek üzere görevsizlik kararı verilmesi gerekirken sonuç karara varılması kanuna aykırı görülmüştür.

(3. D. 1.3.1983 E. 257 K. 226)

Satınalmada görevli askerler ile Maliye Bakanlığı memurlarının satınalma işlemine geç başlamaları, ilânsız ve gerçek değerinin çok üstünde bir bedelle alım yapmaları, memur ve müteahhitlerin birbirine bağlı eylemleri ile gerçekleşmişse de; asker sanıkların tümünün Silâhlı Kuvvetlerden ayrılmış, diğer görevlilerin de Maliye Bakanlığı kadrolarında çalışan sivil şahıslar olmaları ve yüklenen suçun askerî bir suçla ilişkisinin bulunmaması nedeni ile tesis edilen görevsizlik kararında herhangi bir isabetsizlik yoktur.

(3.D. 17.6.1986 Es:188, Ka:160)

olandırıcılık suçundan yargılanan sanık terhis edildiğine göre, davanın adli yargıda görülmesi gerekir.

(3.D. 3.3.1987 Es:130, Ka:109)

Sanığın, Üste fiilen taarruz suçunu da kapsayacak şekilde askerliğe elverişli olmadığına karar verildiğine göre; sanıkla mağdur arasında cereyan eden olayın müessir fiil olarak kabul edilmesi ve terhis edilmesi nedeniyle askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin kesilmiş olması nazara alınarak, sanık hakkında 353 Sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince görevsizlik kararı verilmesi gerekir.

(4.D. 18.8.1987 Es:501, Ka:476)

As.C.K.nun 137 nci maddesi ile ilişkili olmayan T.C.K.nun 455 nci maddesine mümas suç hakkında, 353 Sayılı Kanunun 17 nci maddesi uyarınca sanığın askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin kesilmesi halinde görevsizlik kararı verilmesi gerekirken davanın esasına hükmedilmesi kanuna aykırıdır.

(2.D. 14.10.1987 Es:592, Ka:579)

(2.D. 14.10.1987 Es:571, Ka:585)